

Hromadná pripomienka organizácie World Wildlife Fund (WWF), občianskej iniciatívy MY SME LES, združenia PRALES o.z., organizácie SOS/Birdlife a združenia VIA IURIS k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch z. v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (legislatívny proces č. LP/2018/429; rezortné číslo 2417/2018-410), ktorý bol na medzirezortné pripomienkové konanie (portál SLOV-LEX) predložený Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR dňa 22.06.2018.

Materiál bol zverejnený na portáli SLOV-LEX tu

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2018/429>

A. Pripomienky k jednotlivým bodom návrhu zákona:

1. k čl. I bod 1

V navrhovanom § 2 písm. k) žiadame za slová „princípmi trvalo udržateľného hospodárenia“ doplniť slová „podľa osobitného predpisu“.

Poznámka pod čiarou x) znie: „Protokol o trvalo udržateľnom obhospodarovaní lesov k Rámcovému dohovoru o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát zverejnený v Zbierke zákonov pod č. 304/2013 Z.z.“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Vzhľadom k tomu, že princípy trvalo udržateľného hospodárenia sú definované v uvedenom medzinárodnom dohovore, z dôvodu jednoznačného výkladu daného pojmu požadujeme, aby bol tento dohovor uvedený v poznámke pod čiarou.

2. k čl. I bod 3

V navrhovanom § 2 písm. v) navrhujeme vypustiť slová „trvalo udržateľného“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Navrhujeme spresniť uvedenú definíciu lesnej cesty, nakoľko pre vykonávanie trvalo udržateľného hospodárenia nie je vždy potrebná lesná cesta; v niektorých prípadoch naopak vedie k opačnému efektu.

3. k čl. I bod 3

V navrhovanom § 2 písm. w) navrhujeme pred slovo „porastom“ vložiť slovo „lesným“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme jednoznačne vymedziť, že uvedená definícia sa výhradne týka len lesného porastu, nakoľko existujú aj iné druhy porastov.

4. k čl. I bod 11

V navrhovanom znení ustanovenia § 7 ods. 1 písm. b) navrhujeme na konci doplniť slová „v rozsahu plnenia funkcií lesa pred dočasným vyňatím“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme jednoznačne stanoviť, že po skončení dočasného vyňatia lesného pozemku z plnenia funkcie lesa by sa daný porast mal vrátiť do pôvodného stavu.

5. k čl. I bod 17

Bez prijatia ďalších zásadných súvisiacich zmien týkajúcich sa lesov osobitného určenia uvedených v časti B týchto pripomienok s navrhovaným bodom uvedeným v čl. I bod 17 nesúhlasíme a žiadame ho vypustiť.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Sme presvedčení o tom, že ak majú byť lesy osobitného určenia reálne vyhlasované z dôvodu ochrany prírody a ako také majú aj slúžiť a nemá ísť len o nadbytočnú administratívnu záťaž, ale je potrebné uskutočniť niektoré ďalšie zásadné zmeny procesu vyhlasovania lesov osobitného určenia, ktoré navrhujeme v časti B týchto pripomienok. Bez ich akceptovania nevidíme dôvod na to, aby program starostlivosti o chránené územia bol podkladom na vyhlásenie lesov osobitného určenia.

6. k čl. I bod 20

V navrhovanom § 20 ods. 8 navrhujeme vypustiť písm. e).

Odôvodnenie:

Použitie pojmy sú vágne a neurčité. Nie je jasné, o aké doklady by malo ísť a ako sa posúdi „primeranosť navrhovaných opatrení“.

7. k čl. I bod 25

V navrhovanom § 23 ods. 6 znie: „Obhospodarovateľ lesa je povinný v záujme ochrany lesa vykonať náhodnú ťažbu tak, aby nedošlo k vývinu, šíreniu a premnoženiu škodcov, najneskôr však do šiestich mesiacov od vzniku dôvodu na náhodnú ťažbu. **Pri chránených územiach táto povinnosť vzniká len po nadobudnutí právoplatnosti príslušného rozhodnutia orgánu štátnej správy ochrany prírody a krajiny alebo ak to je v súlade so schváleným programom starostlivosti o chránené územie. 32).** Pri pralesoch táto povinnosť nevzniká. **Pri vyhlásených ochranných lesoch táto povinnosť vzniká len v prípade, ak vykonaním náhodnej ťažby nedôjde k ohrozeniu účelu, pre ktorý boli ochranné lesy vyhlásené.** Ak odhadnutý objem dreva z náhodnej ťažby počas platnosti programu starostlivosti o lesy alebo projektu starostlivosti o lesný pozemok presiahne 20 % zásoby porastu, v **prípade chránených území** 15 % zásoby porastu uvedenej v opise porastu [§ 40 ods. 2 písm. b)] alebo ak je náhodná ťažba na súvislej ploche s výmerou viac ako 0,5 ha, obhospodarovateľ lesa ohlási túto skutočnosť do siedmich dní odo dňa, keď zistil, že vznikli dôvody na náhodnú ťažbu, najneskôr však do 30 dní od ich vzniku orgánu štátnej správy lesného hospodárstva. Po presiahnutí odhadnutého objemu dreva z náhodnej ťažby podľa predchádzajúcej vety a v období od skončenia platnosti programu starostlivosti o lesy alebo projektu starostlivosti o lesný pozemok do vykonateľnosti rozhodnutia o schválení programu starostlivosti o lesy je obhospodarovateľ lesa povinný uvedeným postupom nahlásiť vznik každej náhodnej ťažby.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 32 znie: zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Povinnosť vykonať náhodnú ťažbu by nemala vzniknúť v chránených územiach, ak je umožnená jej regulácia na základe príslušného rozhodnutia orgánu ochrany prírody, resp. ak je tak stanovené v schválenom programe starostlivosti o chránené územie. Povinnosť vykonať náhodnú ťažbu by takisto nemal vzniknúť v prípade, ak ide o lesy vyhlásené ako pralesy v zmysle nami navrhovaného nového ustanovenia v časti II týchto pripomienok. Povinnosť vykonať náhodnú ťažbu by nemala vzniknúť ani v prípadoch, ak ide o vyhlásené ochranné lesy, ak by vykonaním náhodnej ťažby malo dôjsť k ohrozeniu účelu, na ktorý boli ochranné lesy vyhlásené. Zachovanie tohto účelu by malo mať prednosť pred vykonaním náhodnej ťažby. Návrh ustanovenia tiež predstavuje zosúladenie s podmienkami aplikácie ustanovenia § 28 ods. 3 zákona o lesoch.

8. k čl. I bod 26

V navrhovanom § 23 ods. 7 znie: „Náhodnú ťažbu podľa odseku 6 nahlasuje obhospodarovateľ lesa písomne alebo prostredníctvom informačného systému lesného hospodárstva. O nahlásenej náhodnej ťažbe v prípade **chránených území** orgán štátnej správy lesného hospodárstva bezodkladne informuje orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny.³³⁾ Ak § 25 alebo § 28 neustanovuje inak, realizovať náhodnú ťažbu je možné najskôr tri pracovné dni po doručení oznámenia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva; ak obhospodarovateľ lesa nahlási náhodnú ťažbu podľa odseku 5 prostredníctvom informačného systému lesného hospodárstva, považuje sa za deň doručenia najbližší pracovný deň, ktorý nasleduje po dni, v ktorom obhospodarovateľ lesa toto nahlásenie urobil.“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Zosúladenie s navrhovaným znením § 23 ods. 6 zákona o lesoch. Ohlasovacia povinnosť, na základe ktorej sa orgány štátnej správy ochrany prírody a krajiny dozvedia o úmysle vykonať náhodnú ťažbu sa musí týkať všetkých chránených území.

9. k čl. I bod 35

V navrhovanom § 28 ods. 3 znie „Opatrenia na zabránenie šírenia a premnoženia škodcu z územia, v ktorom zákaz vykonania opatrení na ochranu lesov vyplýva z osobitného zákona,^{42a)} predpisu vydaného na jeho vykonanie alebo rozhodnutia vydaného na jeho základe **alebo z lesného pozemku vyhláseného ako prales**, zabezpečí obhospodarovateľ lesa v **neštátnom vlastníctve** v rozsahu a na území, podľa projektu na vykonanie opatrení na zabránenie šírenia a premnoženia škodcov [§ 29 ods. 2 písm. g)] po **predchádzajúcej písomnej dohode s organizáciou ochrany prírody a krajiny na jej náklady. Ak k dohode nedôjde, projekt sa realizuje na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva po vyjadrení orgánu štátnej správy ochrany prírody na náklady organizácie ochrany prírody.**“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie.

S návrhom, aby opatrenia na zabránenie šírenia škodcov z územia, ktoré je významné z hľadiska ochrany prírody a náhodná ťažba tam bola obmedzená, zabezpečoval obhospodarovateľ pozemku na náklady Štátnej ochrany prírody SR sa dá súhlasiť v prípade, ak sa navrhovaný projekt a výška jeho nákladov vopred dohodne so Štátnou ochranou prírody, aby na tieto opatrenia a výšku ich nákladov mala vplyv a aby sa to

týkalo len neštátnych pozemkov. Nie je dôvod na to, aby uvedené opatrenia hradila jedna štátna organizácia (Štátna ochrana prírody SR) inej (napr. Lesy SR š.p.). V prípade, ak nedôjde k dohode, navrhujeme aby o projekte rozhodoval orgán štátnej správy lesného hospodárstva.

10. k čl. I bod 62

V navrhovanom ustanovení § 43 ods. 3 žiadame pred slovo „vyjadrenie“ vložiť slovo „záväzný“.

Odôvodnenie:

Vzhľadom k tomu, že v zmysle ustanovenia § 41 zákona o lesoch dávajú v rámci konania o schvaľovaní nového programu starostlivosti o les dotknuté orgány štátnej správy záväzný vyjadrenia, považujeme za žiaduce, aby záväzný charakter malo aj vyjadrenie orgánu ochrany prírody k zmene programu starostlivosti.

Pripomienka je zásadná.

11. k čl. I bod 76

Za navrhovaný § 50 ods. 13 navrhujeme vložiť odsek 14, ktorý znie „Postup podľa odsekov 11 až 13 sa nepoužije, ak ide o zámenu pozemkov podľa osobitného predpisu x)“.

Poznámka pod čiarou x) znie: § 61a zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Ďalšie odseky sa primerane prečísľujú.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Navrhujeme jednoznačne vymedziť, že postup pri zámenách pozemkov podľa zákona o ochrane prírody nebude navrhovanými zmenami dotknutý.

12. k čl. I bod 78

V navrhovanom ustanovení § 50c ods. 1 písm. a) navrhujeme vypustiť bod 1.

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Návrh zákona v tomto bode dáva veľmi všeobecnú a širokú definíciu uplatňovania podmienok predkupného práva, čo môže znamenať možnosť odkúpenia akýchkoľvek lesných pozemkov štátom. Takéto ustanovenie zákona nie je ničím zdôvodnené a štátu dáva neodôvodnenú výhodu pri nákupe lesných pozemkov oproti iným záujemcom. Podmienka "utváranie vhodných pozemkovoprávných pomerov na hospodárenie v lese" je vágna a nejednoznačná a dá sa vyložiť veľmi široko.

13. k čl. I bod 78

V navrhovanom § 50c ods. 3 druhá veta znie: „Zákonného predkupné právo podľa osobitných predpisov x) má prednosť pred predkupnými právami podľa odseku 1“.

Poznámka pod čiarou x) znie: napr. § 63 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Navrhujeme jednoznačne vymedziť, že predkupné právo podľa zákona o ochrane prírody bude mať prednosť pred navrhovanými predkupnými právami podľa návrhu novely zákona o lesoch.

14. k čl. I bod 79

V navrhovanom § 51a ods. 1 sa na konci prvej vety vkladá bodkočiarka a slová „ustanovenia osobitného predpisu o nájme pozemkov tým nie sú dotknuté x)“.

Poznámka pod čiarou x) znie: § 61b zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Navrhujeme jednoznačne vymedziť, že nájom pozemkov podľa zákona o ochrane prírody bude mať charakter špeciálnej právnej úpravy k navrhovanej úprave nájmov lesných pozemkov podľa novely zákona o lesoch. Poukazujeme pritom na ustanovenie § 61b ods. 2 zákona o ochrane prírody, podľa ktorého „*Na nájomnú zmluvu uzatvorenú podľa tohto zákona sa nevzťahujú ustanovenia o nájme poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov podľa osobitného predpisu.*“.

15. k čl. I bod 109

V prechodných ustanoveniach navrhujeme upraviť aj postup podľa navrhovaného § 47 ods. 4.

Odôvodnenie:

Ustanovenie § 47 ods. 4 by sa malo týkať aj tých absolventov lesníckych fakúlt, ktorí ukončili svoje vzdelanie pred 5 rokmi, aby rovnako mohli požiadať o oslobodenie od skúšky.

B. Návrh nových novelizačných bodov:

1.

V § 2 písm. b) navrhujeme vypustiť slová „krovitých drevín“ ,

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby z definície lesných porastov boli vypustené porasty krovitých drevín. Ide hlavne o porasty kosodreviny, ktoré nie sú lesným porastom v zmysle viacerých medzinárodných klasifikácií spoločenstiev (napr. EUNIS, klasifikácia biotopov Natura2000 alebo klasifikácia v zmysle Katalógu biotopov, takisto aj FAO definícia lesa nezahŕňa porasty kosodreviny – pozri FRA 2015 – Terms and Definitions, kde kosodrevina a podobné krovité dreviny, ktoré nedosahujú 5m v dospelom veku sú zaraďované do skupiny „Other wooded land“).

V rámci zákona o lesoch by sa mali zaraďovať k ostatnej nelesnej ploche. V súčasnosti sa väčšina týchto prirodzených krovitých porastov vyskytuje v národných parkoch, alebo v prírodných rezerváciách. Z hľadiska lesného zákona sú to ochranné lesy uvedené v ustanovení § 13 ods. 2 písm. c).

Ich zaraďovaním do lesných porastov sa skresľuje (vylepšuje) obraz o lesoch, o ich výmere v rámci Slovenska a o výmere ochranných lesov na Slovensku.

2.

V § 2 navrhujeme nasledovné znenie písm. f): „mimoprodukčnými funkciami lesov environmentálne funkcie, ktorými sú pôdoochranná, prírodoochranná vodoochranná a klimatická funkcia a spoločenské funkcie, ktorými sú najmä zdravotná, kultúrna, výchovná, rekreačná a vodohospodárska funkcia“.

Odôvodnenie:

V aktuálnom znení ustanovenia § 2 písm. f) nie sú mimoprodukčné funkcie lesa uvedené pojmovo správne, navrhujeme to upraviť uvedeným spôsobom.

3.

V § 2 písm. o) navrhujeme vypustiť slová „a odstraňovanie následkov spôsobených škodlivými činiteľmi“.

Odôvodnenie:

Odstraňovanie následkov spôsobených škodlivými činiteľmi nie je činnosť ochrany lesov. Ochrana lesov je preventívna činnosť, kým odstraňovanie následkov je sanačné opatrenie. Odstraňovať následky poškodenia, v prípade ak už nepredstavujú riziko pre šírenie podkôrneho hmyzu do ešte zdravých lesov, by sa nemuselo uskutočňovať v územiach, kde ich odstraňovanie môže mať vážny vplyv na ochrannú funkciu lesov. Zároveň odstraňovaním následkov spôsobených škodlivými činiteľmi sa niektoré iné ochranné funkcie lesov poškodzujú . V tomto zmysle je potrebné upraviť aj súvisiace ustanovenia týkajúce sa ochrany lesa (§ 28 a § 29).

4.

V § 2 navrhujeme doplniť nové písmená v príslušnom poradí v tomto znení:

„xy) prírodné lesy sú lesy, ktoré pozostávajú z druhov drevín pôvodných pre danú oblasť, a ktoré majú väčšinu hlavných charakteristík a kľúčových prvkov pôvodných ekosystémov, akými sú komplexnosť, štruktúra a diverzita,“

„yx) pralesy sú ľudskou činnosťou neovplyvnené alebo takmer neovplyvnené prírodné lesy (znaky po bývalej ľudskej činnosti nie sú evidované, alebo sú ťažko identifikovateľné a málo evidentné) s klimaxovým (pôvodným) drevinovým zložením, s výskytom typických druhov ekosystému, zachovalou prirodzenou vekovou, vertikálnou, horizontálnou a priestorovou štruktúrou, s primeranou prítomnosťou mŕtveho dreva (stojaceho a ležiaceho) v rôznych štádiách rozkladu a s prítomnosťou jedincov drevín, ktorých vek sa blíži fyzickému veku. Za súčasť pralesa sa považuje aj sukcesné štádium lesného ekosystému (tzv.prípravný les),

ktoré vzniklo prirodzeným spôsobom (bez vplyvu človeka) po prírodných disturbanciách na ploche pralesa (do ktorého nebolo zasahované a je predpoklad, že bude ponechané na prirodzený vývoj).

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

V zákone o lesoch je definovaný rozsiahly súbor základných pojmov, vrátane napr. energetických lesných porastov, plantáží, alebo skusných plôch. Chýbajú však základné definície pralesov a prírodných lesov, ako jedných s najvzácnejších lesných ekosystémov na Slovensku. Doplnenie definícií vyplýva aj s potreby premietnuť do lesného zákona záväzky medzinárodnej zmluvy - Protokolu o trvalo udržateľnom obhospodarovaní lesov k Rámcovému dohovoru o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát, ktorý bol zverejnený v Zbierke zákonov pod č. 304/2013 Z.z.“.

5.

V ustanovení § 2 navrhujeme doplniť nové písmeno xy) v príslušnom poradí, ktoré znie:

xy) **Prírode blízke obhospodarovanie lesa** je spektrum pestovných postupov zameraných na formovanie diferencovanej štruktúry prirodzených lesných ekosystémov pri súčasnom optimálnom využívaní ich hospodárskeho, ekologického a environmentálneho potenciálu. Tieto postupy využívajú prírodné procesy lesných ekosystémov, ich regeneračnú schopnosť, individuálny výškový a hrúbkový rast stromu, autoredukciu a tvarovú premenlivosť lesných drevín. Realizujú sa na princípe výberu, orientovaného na jednotlivé stromy alebo skupiny stromov malých výmer s cieľom zabezpečenia diferencovanej hrúbkovej, výškovej a vekovej štruktúry, kvality, stability a diverzity lesných porastov. V závislosti na prírodných, terénnych a stanovištných podmienkach, v ktorých sa uplatňujú, sú ich výsledkom:

- Výberkové porasty s priestorovým zápojom, v ktorých sú stromy alebo skupiny stromov nepretržite usporiadané nad sebou alebo vedľa seba do výmery 0,10 ha,
- Trvalo viacetážové porasty s viacvrstvovým zápojom, v ktorých sa etáže rôzneho veku nachádzajú dlhodobo nad sebou alebo vedľa seba do výmery 0,20 ha
- Mozaikovitý porasty so stupňovitým zápojom, v ktorých sa etáže, resp. skupiny rôzneho veku nachádzajú dlhodobo vedľa seba na malých plochách do výmery 0,20 ha,
- Trvalo plošne, výškovo a vekovo diferencované porasty, ktoré sa formujú po realizácii clonných rubov v lanokových terénoch, v ktorých sa skupiny (pásky) rôzneho veku nachádzajú vedľa seba na plochách so šírkou do priemernej výšky porastu.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Ide o doplnenie vymedzenia základných pojmov a jednoznačné definovanie pojmu „ prírode blízke obhospodarovanie lesov “ v nadväznosti na Akčný plán Národného lesníckeho programu SR na obdobie rokov 2014-2020, konkrétne na Rámcový cieľ 1.2 a opatrenie č. 1.2.1 – „Terminologicky ustáliť a jednotne ustanoviť prírode blízke obhospodarovanie lesov- vypracovať pracovné postupy hospodárskej úpravy prírode blízkych lesov.“

Nevyhnutným predpokladom úspešného uplatnenia prírode blízkeho lesníctva je jeho obsahovo jednoznačné a terminologicky nekonfúzne zadefinovanie. Pre širšie uplatnenie prírode blízkeho lesníctva v praxi je nevyhnutné dopracovanie efektívnych metodík hospodárskej úpravy, časového a priestorového usporiadania. Koncept prírode blízkeho lesníctva dokazuje, že lesné hospodárstvo aktívnym hospodárením vytvára atraktívne multifunkčné a stabilné lesy.

6.

V ustanovení § 12 navrhujeme vložiť nové písm. a), ktoré znie: „a) prírodné lesy a pralesy“,

Doterajšie písmena a), b), c) sa označia ako b) c) a d).

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na historický vývoj a využívanie lesov človekom sa na území SR zachovali pralesy a prírodné lesy len na veľmi malej výmere. Podľa prieskumu, ktorý bol vykonaný v rokoch 2009 – 2010 sa pralesy zachovali len na ploche 10 120 ha, čo predstavuje len 0,47 % z výmery lesov Slovenska. Napriek malej výmere pralesov a prírodných lesov má ich zachovanie do budúcnosti mimoriadny význam pre zachovanie biodiverzity, pôvodného genofondu, výskum, rozvoj turizmu, ale aj plnenie ostatných funkcií lesov, vrátane potreby zachovania tohto prírodného dedičstva pre ďalšie generácie. Vzhľadom na ich význam a špecifickú potrebu zachovať pralesy a prírodné lesy na Slovensku, ako aj nevyhnutnosť uplatňovania osobitného (bezzásahového) režimu v rámci obhospodarovania je vhodné a potrebné zriadiť pre tieto lesy samostatnú kategóriu lesov. Potreba zriadiť túto kategóriu lesov nepriamo vyplýva aj z článku č. 10 Protokolu o trvalo udržateľnom obhospodarovaní lesov k Rámcovému dohovoru o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát, ktorý hneď v 1. odseku uvádza „Každá zo zmluvných strán prijme na svojom území opatrenia zamerané na identifikáciu a ochranu prírodných lesov, najmä pralesov Karpát...“. Zároveň v tejto súvislosti dávame na zváženie aj úpravu tzv. bezzásahových lesov nad rámec pralesov. Ide o lesy, v ktorých je vykonávanie hospodárskych činností z objektívnych dôvodov vylúčené (napr. z dôvodu extrémneho stanovišťa). Je na zváženie, či sa aj na tieto lesy majú aplikovať ustanovenia zákona o lesoch, týkajúce sa ich využívania, resp. lesníckej administratívy; alebo či by nebolo vhodnejšie ich vyčleniť samostatne.

7.

Za ustanovenie § 12 navrhujeme vložiť nové ustanovenie § 12a, ktoré znie „Prírodné lesy a pralesy (ďalej len „pralesy“) sú lesy, ktorých hlavným poslaním je ochrana primárnej biodiverzity. Hospodárenie v pralesoch je vylúčené.“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Ako pri pripomienke č. 6 časti B týchto pripomienok.

8.

V ustanovení § 13 navrhujeme nasledovné znenie odseku 1: „Ochranné lesy sú lesy, ktoré boli za také vyhlásené a ktorých funkčné zameranie vyplýva z prírodných podmienok. V týchto lesoch sa môže hospodáriť len za účelom plnenia ich ochranných funkcií uvedených v odseku 2“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Nakoľko ochranné lesy v prvom rade musia plniť svoj účel je podľa nášho názoru prispôbiť tomu aj hospodárenie v nich. Pre plnenie ich účelu nie je nevyhnutné v nich hospodáriť a preto navrhujeme zmenu, ktorá by umožnila aj ich ponechanie bez hospodárskych zásahov. Aj v súčasnosti sa v mnohých ochranných lesoch, nenavrhuje hospodárske opatrenia v rámci schválených Programov starostlivosti o les.

9.

V ustanovení § 16 navrhujeme nasledovné znenie nadpisu:

„Určovanie pralesov a vyhlasovanie ochranných lesov a lesov osobitného určenia.“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická pripomienka v súvislosti s navrhovanou novou kategóriou lesa.

10.

V ustanovení § 16 navrhujeme nasledovné znenie odseku 1: „Pralesy sa určujú v rámci vyhotovovania programu starostlivosti o les najmä na návrh organizácie ochrany prírody x) alebo vlastníka alebo správcu lesného pozemku. Prales sa určuje na neobmedzené časové obdobie.“. .“

Odkaz na poznámku pod čiarou x) znie: § 65a zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Doterajšie odseky 1 až 7 sa označujú ako 2 až 8.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby boli pralesy určované počas vyhotovovania procesu Programu starostlivosti o les najmä na návrh Štátnej ochrany prírody SR, alebo vlastníka či správcu lesného pozemku. V prípade, ak bude táto pripomienka akceptovaná, bude potrebné ešte doplniť príslušné procesné náležitosti určenia pralesa úpravou ustanovenia § 41 zákona o lesoch a jeho vyznačenie v teréne.

11.

V § 16 ods. 1 (pri akceptovaní predchádzajúcej pripomienky pôjde o odsek 2) navrhujeme, aby sa slová „na dobu platnosti programu starostlivosti o lesy (§ 40)“ nahradili slovami „na dobu trvania ich ochranej funkcie (§ 13 ods. 2)“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Ochranný charakter sa nemení v priebehu tak krátkej doby akou je platnosť Programu starostlivosti o lesy, sú to dlhodobé až trvalé záležitosti ako sklon, lesný typ, zamokrenie a pod.. Navrhovaným spôsobom by sa tiež vylúčili účelové zmeny kategórie lesov a účelové zmeny modelov hospodárenia, na základe ktorých sa určuje ochranný charakter, prípadne aj spôsob hospodárenia v nich (napr. vytváranie tzv. dvojičiek – kde na základe niektorých modelov je možné porast zaradiť aj medzi ochranné lesy, aj medzi hospodárske lesy).

12.

V § 16 ods. 4 písm. e) (pri akceptovaní predchádzajúcej pripomienky pôjde o odsek 5) navrhujeme, aby sa bodka na konci nahradila bodkočiarkou a pripojili sa tieto slová:

„rámcový návrh režimu osobitného obhospodarovania nie je potrebné vypracovať v prípadoch, ak osobitný režim hospodárenia vyplýva z osobitných predpisov alebo z rozhodnutí vydaných na ich základe x) alebo zo schváleného programu starostlivosti o chránené územie.“.

Odkaz na poznámku pod čiarou x) znie: napr. § 4 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, § 32 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

V mnohých prípadoch lesov osobitného určenia (najmä podľa písmena e) sa navrhuje bezzásahový manažment, ktorý buď priamo vyplýva zo zákona (napr. § 16 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. v chránených územia a zóna s 5. stupňom ochrany) alebo z charakteru danej subkategórie, alebo je pre dané lesné ekosystémy najvhodnejší. Podmieňovať vypracovanie takéhoto návrhu obhospodarovania (bezzásahu) osobou so špecifickým oprávnením alebo odbornou spôsobilosťou je zbytočným šikanovaním navrhovateľa spojeným s ekonomickými nákladmi. Rovnako to platí aj v prípade, ak osobitný režim hospodárenia vyplýva z rozhodnutí vydaných na základe osobitného predpisu (čo zákon o lesoch predpokladá aj vo svojom ustanovení § 16 ods. 7 zákona o lesoch), alebo z programu starostlivosti o chránené územie.

13.

V § 16 ods. 4 (pri akceptovaní predchádzajúcej pripomienky pôjde o odsek 5) navrhujeme vložiť písmena g) a h), ktoré znejú

g) vyjadrenie príslušného orgánu štátnej správy, ak sa lesy osobitného určenia vyhlasujú na návrh podľa ods. 3 písm. a) alebo c) z dôvodov uvedených v § 14 ods. 2 písm. a), b), d), e), alebo h).

h) vyjadrenie obce, v katastri ktorej sa lesy nachádzajú, ak sa lesy osobitného určenia vyhlasujú na návrh osoby podľa ods. 3 písm. a) alebo c).

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Zmeny navrhujeme z dôvodu, aby sa zamedzilo negatívnej praxi, kedy dochádza k účelovému zaradovaniu lesov do kategórie lesov osobitného určenia, z dôvodu oslobodenia od platenia daní z lesných pozemkov, čo môže mať pre niektoré obce zásadný vplyv a pritom sa k danej veci nemôžu vyjadriť.

14.

V ustanovení § 16 ods. 5 (pri akceptovaní predchádzajúcej pripomienky pôjde o odsek 6) navrhujeme nasledovné nové znenie: „V prípade, ak sa osobitný režim hospodárenia uplatňuje na pozemkoch v neštátnom vlastníctve alebo ak sa určí prales na pozemku v neštátnom vlastníctve, patrí vlastníkovi pozemku náhrada za zvýšené náklady na užívanie pozemku alebo obmedzenie hospodárenia; na jej úhradu sa použije postup podľa osobitného predpisu. x)“.

Pripomienka je zásadná.

Poznámka pod čiarou x) znie: napr. § 61 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, § 32 ods. 6 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách.

Odôvodnenie:

Náklady s osobitným režimom hospodárenia navrhujeme riešiť zaužívanými postupmi stanovenými v osobitných predpisoch. Nepovažujeme za dôvodné, aby sa nárok na úhradu zvýšených nákladov týkal aj pozemkov vo vlastníctve štátu.

15.

V §18 ods. 1 písm. a) navrhujeme za slovo „porastu“ vložiť bodku a vypustiť slová „alebo vedľa neho do vzdialenosti jeho priemernej výšky“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Je potrebné zaviesť obsahovú čistotu pojmov pri uplatňovaní hospodárskych spôsobov. V súčasnosti sa za podrastový hospodársky spôsob považuje aj realizácia holorubov o šírke priemernej výšky obnovovaného porastu. Už sám názov podrastový nám hovorí to, že nový porast má vznikáť v podraсте a nie na holej ploche vedľa porastu. Realizácia týchto rubov by mala byť zaradená do holorubného hospodárskeho spôsobu, lebo ide o dosiahnutie obnovy porastu (bez ohľadu na to, či ide o prirodzenú alebo umelú obnovu) na holej ploche (holorube).

16.

V § 18 ods. 1 písm. c) navrhujeme za slová „skupín stromov“ vložiť slová „v maximálnej výmere 0,2 hektára a v minimálnej vzdialenosti na výšku stromu“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Slovné spojenie „skupín stromov“ je nejednoznačný pojem, pri ktorom sa môže stať, že týmto spôsobom sa postupne vyťažia väčšie časti porastov v prírodne hodnotných lesoch, alebo ochranných lesoch (sú zdokumentované zatiaľ ojedinelé prípady, kde sa takýmto spôsobom postupovalo). Skupina stromov by mala byť zadaná výmerou (0,2 ha) a tiež minimálnou vzdialenosťou dvoch skupín stromov od seba.

17.

V § 18 navrhujeme nahradiť doterajší odsek 4 novými odsekmi 4 a 5, ktoré znejú

„(4) V ochranných lesoch a lesoch osobitného určenia je možné ich využitie na produkciu dreva iba v prípadoch, ak to umožňujú ich stanovištné podmienky, porastové pomery a špecifické funkčné zameranie, pričom je vylúčené použitie hospodárskeho spôsobu podľa odseku 1 písm. c), okrem prípadoch uvedených v odseku 5.“

(5) V lesoch osobitného určenia podľa § 14 ods. 2 písm. a), b) a e) možno pri splnení podmienok uvedených v predchádzajúcom odseku použiť aj hospodársky spôsob podľa odseku 1 písm. c), ak to nie je v rozpore s účelom, na ktoré boli vyhlásené.“

Doterajší odsek 5 sa označí ako odsek 6.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Navrhujeme jednoznačnejšie upraviť spôsoby vykonávania ťažby v ochranných lesoch a lesoch osobitného určenia, vzhľadom k tomu, že doterajšia úprava je nejednoznačná a spôsobuje v praxi problémy a umožňuje použitie hospodárskych spôsobov v ochranných lesoch a lesoch osobitného určenia, ktoré sú v rozpore s účelom ich vyhlásenia, čo výrazne stiera očakávané rozdiely v hospodárení v lesoch zaradených do jednotlivých kategórií lesov a umožňuje stav, kedy sú od dane z nehnuteľností oslobodené aj tie lesy osobitného určenia a ochranné lesy, kde sa hospodári podobne ako v okolitých hospodárskych lesoch. To sa týka úmyselnej, ale najmä náhodnej ťažby.

18.

V ustanovení 20 ods. 4 navrhujeme slová “okrem chránených území s piatym stupňom ochrany” nahradiť slovami “okrem pralesov, chránených území a ochranných lesov”.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie.

Neexistuje relevantný dôvod na to, aby sa povinnosť zalesniť holinu vzťahovala aj na chránené územia, pralesy a ochranné lesy, keďže pre tieto územia je omnoho vhodnejšia prirodzená obnova, ktorá však môže trvať dlhšie, než je 2 ročná lehota na splnenie povinnosti zalesniť holinu stanovená v § 20 ods. 4. Umelé zalesňovanie pralesov a lesov v piatom stupni ochrany by nemalo prichádzať do úvahy vôbec. Zároveň, ak sa v individuálnych prípadoch ukáže, že je aj v niektorých z týchto území potrebné holinu zalesniť umelým spôsobom, nie je zakázané to vykonať aj takýmto spôsobom.

19.

V ustanovení § 22 ods. 1 písm. c) navrhujeme vypustiť slová „alebo opatrení spojených s odstraňovaním následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch“.

Odôvodnenie:

Obdobne ako pri pripomienke č. 3 časti B týchto pripomienok.

20.

V ustanovení § 23 ods. 6 navrhujeme vypustiť poslednú vetu.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Odvolanie proti rozhodnutiu o určení harmonogramu na výkon náhodnej ťažby by malo mať odkladný účinok, nakoľko jeho realizáciou by mohlo prísť k poškodeniu vzácných a ohrozených druhov živočíchov a rastlín.

21.

V ustanovení § 23 ods. 6 navrhujeme v prvej aj druhej vete za slovo „ťažbu“ vložiť slová „v hospodárskych lesoch“.

Pripomienka je zásadná.

22.

V ustanovení § 23 ods. 7 v druhej vete navrhujeme slová „15 %“ nahradiť slovami „5%“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie k bodom 21 a 22:

Z praxe poznáme prípady, kedy sa účelovo plánovala ťažba do ochranných lesov, aby sa vytvorila možnosť vyššej ťažby v hospodárskych lesoch, alebo pri kalamitách. Navrhovaným spôsobom týmto spôsobom by sa do ochranných lesov plánovala len ťažba, ktorá sa tam skutočne vykoná a bude realizovaná za účelom posilnenia ochranných funkcií ochranných lesov.

23.

V ustanovení § 23 ods. 10 písm. c) sa na konci vkladajú slová „alebo zo schválenej dokumentácie ochrany prírody. x)“.

Poznámku pod čiarou x) zníe: § 54 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie: V prípade ochrany, resp. revitalizácie biotopov niektorých chránených druhov (napr. hlucháň hôrny) je potrebné, aby zakmenenie lesného porastu kleslo pod 7/10. Navrhujeme preto ustanoviť výnimku z povinnosti neznižovať zakmenenie lesného porastu pod 7/10 plného zakmenenia, ak to stanoví dokumentácia ochrany prírody.

24.

V ustanovení § 23 navrhujeme nový odsek 11, ktorý znie: „Úmyselná ťažba sa vykonáva predovšetkým mimo hniezdneho obdobia vtákov. V chránených územiach vyhlásených podľa osobitného predpisu x) je zakázané vykonávať úmyselnú ťažbu v období od 1.3. do 15.7.“.

Poznámku pod čiarou x) znie: zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Z hľadiska ochrany chránených druhov živočíchov – vtákov považujeme za potrebné, aby bola ustanovená nová zásada ťažby, ktorá by časovo usmerňovala výkon úmyselnej ťažby v kalendárnom roku, tak aby sa vykonávala predovšetkým mimo hniezdneho obdobia, obdobne ako to platí v prípade povoľovania výrubu drevín rastúcich mimo les podľa zákona o ochrane prírody. V prípade chránených území navrhujeme stanoviť presnú dobu, kedy je ťažbu zakázané vykonávať. Aktuálne zhodnotenie zmien početnosti viacerých vzácných druhov ako aj bežných druhov vtáctva poukazuje na prepád ich početnosti za posledné desaťročie. V mnohých prípadoch pritom je možné zabrániť neúspešnému hniezdeniu posunom termínu ťažby a iných lesotechnických prác na neskoršie obdobie. V prípade akceptovania tejto pripomienky je potrebné príslušne upraviť aj príslušnú skutkovú podstatu iného správneho deliktu, resp. priestupku.

25.

V ustanovení § 24 ods. 4 navrhujeme na konci doplniť vetu v znení: „Z dokladu o pôvode dreva musí byť zrejmé, z ktorého lesného dielca drevo pochádza.“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Vyťažené drevo by malo byť zdokladované takým spôsobom, aby bolo jasné z ktorého lesného dielca pochádza. Identifikácia pôvodu až na konkrétny lesný dielec (lesné dielce) by mala byť zachovaná aj na expedičnom sklade až po koncového prijímateľa . Toto je dôležité pre identifikáciu tzv. kontrolovaného dreva v rámci FSC CNRA (centrálneho národného posúdenia rizík kontrolovaného dreva).

26.

V § 28 ods. 1 písm. c) navrhujeme časť vety „okrem území s piatym stupňoch ochrany“ nahradiť vetou „okrem pralesov a okrem prípadov, ak to vyplýva z osobitného predpisu x), alebo rozhodnutí vydaných na jeho základe.“.

Poznámka pod čiarou x) znie: zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Pripomienka je zásadná.

27.

V § 28 ods. 2 navrhujeme, aby časť vety za bodkočiarkou znela „Pri chránených územiach táto povinnosť vzniká len po nadobudnutí právoplatnosti príslušného rozhodnutia orgánu štátnej správy ochrany prírody

a krajiny alebo ak to je v súlade so schváleným programom starostlivosti o chránené územie. 32). Pri pralesoch táto povinnosť nevzniká. Pri vyhlásených ochranných lesoch táto povinnosť vzniká len v prípade, ak vykonaním náhodnej ťažby nedôjde k ohrozeniu účelu, pre ktorý boli ochranné lesy vyhlásené.“.

Odôvodnenie k bodom 26 a 27:

Obdobne ako pri pripomienke č. 7 v časti A týchto pripomienok.

28. všeobecne k programom starostlivosti o lesy (§ 41 a nasl.)

Navrhujeme, aby program starostlivosti o lesy v chránených územiach vyhlasovaných podľa zákona o ochrane prírody

- mal charakter dokumentácie ochrany prírody v zmysle ustanovenia § 54 zákona o ochrane prírody, ako je tomu v súčasnosti, avšak s tým, že sa zásadne zmení a rozšíri jeho obsah aj o náležitosti programu starostlivosti o chránené územie v zmysle ustanovenia § 54 ods. 5 zákona o ochrane prírody a zároveň sa zmenia aj podmienky pre odborne spôsobilé osoby, ktoré môžu vypracovať program starostlivosti o lesy a ustanoví sa primeraný spôsob jeho schvaľovania, alebo
- sa opätovne pomenoval výstižnejším názvom „lesný hospodársky plán“, pričom by v prípadoch, kedy by sa týkal území Natura 2000, podliehal povinnosti tzv. primeraného hodnotenia jeho vplyvov na územia Natura 2000 v zmysle ustanovenia § 28 zákona o ochrane prírody.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Podľa ustanovenia § 54 ods. 4 písm. d) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody patrí Plán starostlivosti o lesy medzi dokumentáciu ochrany prírody (dokumenty starostlivosti). Je neštandardné, že ako jediná dokumentáciu ochrany prírody ju neschvaľuje orgán ochrany prírody a krajiny. Ak by sa aj mal akceptovať tento asymetrický stav, tak je nevyhnutné posilniť postavenie orgánu ochrany prírody v procese tvorby a schvaľovania PSoL. Prevažná väčšina a prevažná časť chránených území a území sústavy NATURA 2000 leží na lesných pozemkoch. Zodpovednosť za ich stav má MŽP SR a ním riadené orgány a organizácie ochrany prírody. Stav lesných typov biotopov európskeho a národného významu a biotopov druhov európskeho a národného významu je výrazne ovplyvňovaný opatreniami realizovanými podľa schválených PSoL. Dlhoročné skúsenosti ukazujú, že orgány o organizácie ochrany prírody sa márne snažia presadiť opatrenia smerujúce k zachovaniu alebo zlepšeniu stavu lesných typov biotopov a biotopov druhov do PSoL. Takmer vždy sa to končí na tom, že orgány lesného hospodárstva akceptujú iba tie požiadavky/obmedzenia, ktoré sú dané zákonom č. 543/2002 Z.z., všeobecne záväznými vyhláškami alebo rozhodnutiami orgánov ochrany prírody. Prioritou PSoL je trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch a nie riešenie špecifických požiadaviek na starostlivosť o chránené územia, chránené druhy a územia NATURA 2000. PSoL preto neplní a v súčasnosti ani nemôže plniť úlohu dokumentu starostlivosti podľa zákona č. 543/2002 Z.z.. Práve naopak, v mnohých prípadoch realizácia opatrení v ňom naplánovaných prispieva k zhoršovaniu stavu lesných typov biotopov a biotopov druhov európskeho a národného významu. Toto sa deje aj z dôvodu, že podkladom vyhotovenie PSoL nevychádza z poznania rozšírenia jednotlivých typov biotopov európskeho a národného významu, ich stavu a miest výskytu druhov európskeho a národného významu..

Takýto stav je zároveň v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora EÚ č. C-441/17 zo dňa 17. apríla 2018 vo veci ohľadom vykonávania lesohospodárskej ťažby v lokalite Natura 2000 „Puszcza Białowiecka“. V tejto veci Súdny dvor EÚ vo výroku uviedol, že

„Poľská republika si tým, že

- *schválila prílohu k plánu obhospodarovania lesov pre lesnú oblasť Białowieża bez uistenia sa, že táto príloha nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu lokality európskeho významu a osobitného chráneného územia PLC200004 Puszcza Białowieška, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 6 ods. 3 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, zmenenej smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013,*
- *nezaviedla potrebné ochranné opatrenia, ktoré zodpovedajú ekologickým požiadavkám typov prirodzených biotopov uvedených v prílohe I a druhov uvedených v prílohe II smernice 92/43, zmenenej smernicou 2013/17, ako aj vtákov uvedených v prílohe I smernice 2009/147, zmenenej smernicou 2013/17, a pravidelne sa vyskytujúcich druhov sťahovavých vtákov neuvedených v tejto prílohe, pre ktoré boli označené lokalita európskeho významu a osobitne chránené územie PLC200004 Puszcza Białowieška, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 6 ods. 1 smernice 92/43, zmenenej smernicou 2013/17, ako aj článku 4 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, zmenenej smernicou 2013/17*
- *nezabezpečila vysokú úroveň ochrany saproxylických chrobákov, to znamená krasoňa (*Buprestis splendens*), plocháča červeného (*Cucujus cinnaberinus*), pralesníka oranžovošitého (*Phryganophilus ruficollis*) a *Pytho kolwensis* uvedených v prílohe IV tejto smernice, teda nezakázala ich úmyselné zabíjanie alebo rušenie a poškodzovanie alebo ničenie ich miest na rozmnožovanie v lesnej oblasti Białowieża, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 12 ods. 1 písm. a) a d) smernice 92/43, zmenenej smernicou 2013/17, a*
- *nezabezpečila ochranu druhov vtákov uvedených v článku 1 tejto smernice, najmä kuvička vrabčieho (*Glauclidium passerinum*), pôtika kapcavého (*Aegolius funereus*), d'atľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*) a d'atľa trojprstého (*Picoides tridactylus*), teda nezabezpečila, aby tieto druhy neboli zabíjané alebo rušené počas obdobia rozmnožovania a odchovu mláďat a aby ich hniezda či vajcia neboli úmyselne ničené, poškodzované alebo odstraňované v lesnej oblasti Białowieża, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 5 písm. b) a d) smernice 2009/147, zmenenej smernicou 2013/17.“*

Súčasný právny stav ohľadom programu starostlivosti o lesy, ako aj aplikácia príslušných zákonných ustanovení v praxi je v rozpore s uvedeným rozhodnutím. Riešením by podľa nášho názoru boli návrhy uvedené v tejto pripomienke, ktoré však vyžadujú aj spoluprácu s Ministerstvom životného prostredia SR a novelizáciu príslušných ustanovení zákona o ochrane prírody.

29.

V ustanovení § 41 ods. 8 a ods. 16 navrhujeme číslovku „15“ nahradiť číslovkou „30“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

15. dňová lehota na vyjadrenie k schvaľovaniu tak rozsiahleho dokumentu, akým je program starostlivosti o les je príliš krátka na to, aby sa dotknuté subjekty mohli zodpovedne vyjadriť. Navrhujeme jej predĺženie na 30 dní.

30.

V ustanovení § 41 navrhujeme nasledovné znenie ods. 16: „(16) Závazné vyjadrenie podľa odseku 8 dotknuté orgány doručia príslušnému orgánu štátnej správy lesného hospodárstva do 30 dní od doručenia výzvy; ak vyjadrenie v určenej lehote nedoručia, má sa za to, že nemajú pripomienky k správe o hospodárení. Závazné vyjadrenie podľa odseku 13 dotknuté orgány doručia príslušnému orgánu štátnej správy lesného hospodárstva do 30 dní od doručenia návrhu; ak vyjadrenie v určenej lehote nedoručia, má sa

za to, že s návrhom programu starostlivosti súhlasia^{57a}). Program starostlivosti je možné schváliť len po dohode s orgánom ochrany prírody.“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie:

Podľa ustanovenia § 54 ods. 4 písm. d) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody patrí Plán starostlivosti o lesy medzi dokumentáciu ochrany prírody (dokumenty starostlivosti). Je neštandardné, že ako jediná dokumentáciu ochrany prírody ju neschvaľuje orgán ochrany prírody a krajiny. Ak by sa aj mal akceptovať tento asymetrický stav, tak je nevyhnutné posilniť postavenie orgánu ochrany prírody v procese tvorby a schvaľovania Programu starostlivosti o lesy (ďalej len „PSoL“). Prevažná väčšina a prevažná časť chránených území a území sústavy NATURA 2000 leží na lesných pozemkoch. Zodpovednosť za ich stav má Ministerstvo životného prostredia SR a ním riadené orgány a organizácie ochrany prírody. Stav lesných typov biotopov európskeho a národného významu a biotopov druhov európskeho a národného významu je výrazne ovplyvňovaný opatreniami realizovanými podľa schválených PSoL. Dlhoročné skúsenosti ukazujú, že orgány a organizácie ochrany prírody sa márne snažia presadiť opatrenia smerujúce k zachovaniu alebo zlepšeniu stavu lesných typov biotopov a biotopov druhov do PSoL. Takmer vždy sa to končí na tom, že orgány lesného hospodárstva akceptujú iba tie požiadavky/obmedzenia, ktoré sú dané zákonom č. 543/2002 Z.z., všeobecne záväznými vyhláškami alebo rozhodnutiami orgánov ochrany prírody. Prioritou PSoL je trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch a nie riešenie špecifických požiadaviek na starostlivosť o chránené územia, chránené druhy a územia NATURA 2000. PSoL preto neplní a v súčasnosti ani nemôže plniť úlohu dokumentu starostlivosti podľa zákona č. 543/2002 Z.z.. Práve naopak, v mnohých prípadoch realizácia opatrení v ňom naplánovaných prispieva k zhoršovaniu stavu lesných typov biotopov a biotopov druhov európskeho a národného významu. Toto sa deje aj z dôvodu, že podkladom vyhotovenie PSoL nevychádza z poznania rozšírenia jednotlivých typov biotopov európskeho a národného významu, ich stavu a miest výskytu druhov európskeho a národného významu. Z uvedených dôvodov je nevyhnutné, aby bolo postavenie orgánov ochrany prírody zodpovedných za stav chránených území, území sústavy NATURA 2000 a druhovú ochranu v procese tvorby a schvaľovania PSoL posilnený, napr. tým, že PSoL bude môcť byť orgánom lesného hospodárstva schválený len po dohode s orgánom ochrany prírody. Zároveň nie je možné vopred (pred schválením PSoL) paušálne určiť, že PSoL nebude mať vplyv na sústavu NATURA 2000, pretože v čase schválenia protokolu podľa § 41 ods. 9 zákona o lesoch, ešte PSoL nie je schválený a teda nie vôbec zrejmé, aké bude jeho znenie a aké budú jeho záväzné požiadavky (keďže nie je jasné, ako sa vyhotovovateľ PSoL s požiadavkami vysporiada a ako ich do PSoL zapracuje). Z uvedeného dôvodu navrhujeme túto časť uvedeného bodu návrhu novely vypustiť.

Ide o pripomienku, na ktorej trváme v prípade, ak nebude riešená pripomienka č. 28 časti B týchto pripomienok.

31.

V ustanovení § 41 navrhujeme vypustiť odsek 17.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie.

Navrhujeme v ustanovení § 41 vypustiť celý odsek 17, nakoľko nie je jasné prečo by mal na zverejnenie údajov z programu starostlivosti o les dávať súhlas vlastník, alebo obhospodarovateľ, obzvlášť ak sú to informácie, ktoré sú spracované za verejné prostriedky, a sú dôležité z hľadiska ochrany prírody (chránených, vzácných, ohrozených a zriedkavých druhov a biotopov) a mali by byť verejne dostupné. Poukazujme pritom na ustanovenie § 10 ods. 2 písm. a) zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, podľa ktorého „*Porušením alebo ohrozením obchodného tajomstva nie je najmä*

sprístupnenie informácie ... a) týkajúcej sa závažného vplyvu na zdravie ľudí, svetové kultúrne a prírodné dedičstvo, životné prostredie vrátane biologickej diverzity a ekologickej stability,“.

32.

V ustanovení § 67 navrhujeme nasledovné znenie odseku 4: „Združenie s právnou subjektivitou 96) je účastníkom správneho konania podľa tohto zákona, ak predmet jeho činnosti súvisí s využívaním a ochranou lesného majetku, alebo s ochranou lesného ekosystému [§ 2 písm. a)] alebo jeho prvkov a ak písomne oznámi svoju účasť v konaní najneskôr do 7 dní od upovedomenia o začatí konaní podľa odseku 5.“.

Pripomienka je zásadná.

Odôvodnenie: Uvedenú pripomienku uplatňujeme na základe aktuálnej praxi pri uplatňovaní Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (tzv. Aarhuský dohovor), ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov SR pod č. 43/2006. Podľa našich skúseností, príslušné orgány štátnej správy na úseku lesného hospodárstva priznávajú ochranárskym združeniam (napr. LOZ VLK, OZ Prales) postavenie účastníka konaní o schvaľovaní programu starostlivosti o les, v zmysle ustanovenia § 14 správneho poriadku, ak sú splnené ostatné zákonné náležitosti. Túto skutočnosť je potrebné podľa nášho názoru premietnuť aj do príslušnej právnej úpravy v zákone o lesoch.

Poukazujeme pritom aj na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR v tejto veci, kedy z rozsudku Najvyššieho súdu SR č. 10 Sžo/1/2017 zo dňa 28.03.2018 vyplýva, že v konaní o schválení programu starostlivosti o les má mať postavenie účastníka konania aj verejnosť. Najvyšší súd vo svojom rozsudku okrem iného uviedol:

„V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že v súlade s právne záväznými princípmi účasti verejnosti na rozhodovacích procesoch v oblasti životného prostredia ustanovenými v Dohovore o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia - oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 43/2006Z. z. (ďalej len „Aarhuský dohovor“) bol žalobca oprávnený podať odvolanie voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu v ktorejkoľvek jeho časti, ktorá sa týka chráneného práva verejnosti na udržanie priaznivého životného prostredia. Nie je preto dôvod pre záver, že by žalobca nemohol účinne napadnúť odvolaním aj tú časť rozhodnutia, ktorá sa ho bezprostredne netýka (nakolko súvisí s nerešpektovaním záväzného stanoviska dotknutého orgánu), ako to s odvolaním sa na § 41 ods. 13 posledná veta zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch (ďalej len „zákon o lesoch“), tvrdí žalovaný

...

V súvislosti s aktívnou vecnou legitimáciou žalobcu odvolací súd považuje za správny názor krajského súdu, že v súlade s právne záväznými princípmi účasti verejnosti na rozhodovacích procesoch v oblasti životného prostredia ustanovenými v Aarhuskom dohovore bol žalobca oprávnený podať odvolanie voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu v ktorejkoľvek jeho časti, ktorá sa týka chráneného práva verejnosti na udržanie priaznivého životného prostredia. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžp/41/2009 zo dňa 12.04. 2011. V uvedenej veci uznesením zo dňa 22. júna 2009, vzhľadom na možný komunitárny rozmer súdneho prieskumu, bolo prebiehajúce konanie prerušené a postupom podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva boli predložené Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev predbežné otázky v súvislosti s článkom 9 Aarhuského dohovoru, a to najmä jeho odseku 3, s prihliadnutím na hlavný cieľ sledovaný touto medzinárodnou zmluvou.

...

Vo svetle uvedeného, odvolací súd námietku žalovaného vo vzťahu k účastníctvu žalobcu v konaní vyhodnotil ako nedôvodnú. Účelom prístupu k informáciám a účasti verejnosti na rozhodovacom procese, ako aj prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia zaručených týmto dohovorom je, aby sa

verejnost' mohla nielen vyjadriť, ale najmä prostredníctvom odborníkov z oblasti životného prostredia predložiť kvalifikované pripomienky tak, aby sa hodnotiaci proces viedol bola odbornej vecnej roviny vzhľadom k cieľu (m.n. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Sžz/1/2010 z 28. apríla 2011 a sp. zn. 8Sžz/1/2010 z 27. januára 2011).“.